

Macchiavelliaans machtsdenken: zorgverleners ook bij VVAA terug in het hok?

Als iets te mooi is om waar te zijn, is het meestal ook niet waar. Dat gevoel bekwam me bij het lezen van het bericht van de Vereniging van Artsen Automobilisten (VVAA) dat [de directeur van de Vereniging VVAA, Edwin Brugman,](#) per 1 december 2019 terugtreedt en als strategisch adviseur van de VVAA Groep verder gaat. De tekst is van een zodanig ronkend taalgebruik, dat er ergens gewoon iets niet moet kloppen. Het lijkt meer op het wegwerken van iemand uit zijn functie met daarbij het overdreven vergulden van de bittere pil. Zeer omstandig prijst het Verenigingsbestuur, met name voorzitter Cerfontaine, de verdiensten van Brugman voor de Vereniging VVAA om de leden een stem geven en te steunen. Wat daarbij uit het oog verdwijnt is dat Brugman binnen de Vereniging VVAA door eigen inzet een veel grotere leden-ondersteunende koers kon varen dan als strategisch adviseur van de VVAA-groep.

Sturing en invloed

Een adviseurschap houdt in dat een advies ook terzijde kan worden gelegd. Als directeur konden ideeën meteen vorm gegeven worden. De facto betekent de verandering van de (gedwongen?) functieverandering een vermindering van de directe ondersteuning van leden in niet-materiële kwesties. Onder Brugman heeft vanaf 2014 de Vereniging VVAA zaken opgepakt die de grote artsenkoepels min of meer door overheidsingrepen gedwongen niet (meer) actief ondersteunden.

Besturen

Het bestuur van de Vereniging VVAA bestaat uit acht zorgverleners, directeur Brugman en voorzitter Gerlach Cerfontaine. Daarbij is het de afgelopen jaren wel duidelijk geweest dat Brugman zijn nek uitstak voor de immateriële ondersteuning van zorgverleners op punten waar zorgkoepels verstek lieten gaan. Het bestuur van de VVAA-groep bestaat uit vier financieel/administratieve zwaargewichten met een directie van drie soortgelijke personen. Duidelijk is dat een strategisch adviseur van de VVAA-groep daar beduidend minder in de melk te brokkelen heeft.

Heikele kwesties

Het laatste decennium hebben in de zorg een aantal zeer principiële kwesties gespeeld. Diverse zorgkoepels waaronder de Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter bevordering van de Geneeskunst (KNMG) en de Landelijke HuisartsenVereniging (LHV) zijn door het ministerie van VWS op allerlei manieren genuilkorfd. Daarbij konden of wilden de besturen van die verenigingen niet meer scherp aan de wind zeilen richting VWS. Het ging daarbij met name om een viertal punten die Brugman als directeur van de Vereniging VVAA oppakte. Bij het organiseren van de activiteiten viel de naam van voorzitter Cerfontaine nooit.

Het ging om:

- De vrijheid van artsenkeuze. [De poging tot afschaffing van artikel 13 van de zorgverzekeringswet](#). Die poging van VWS strandde.
- [De aantasting van het medische beroepsgeheim](#) bij wet door het vergroten van de bevoegdheden van medisch adviseurs van zorgverzekeraars. Dat betrof het wetsontwerp 33980. Ook die poging van VWS strandde.
- Het bestrijden van de overmaat aan regeldruk door het faciliteren van schrapsessies die ontstonden na de

acties van de Beweging Het Roer Moet OM. Het werd door de VVAA [\(Ont\)regel de zorg.](#)

- Het omstreden inzet van het [kwaliteitsinstrument in de GGZ.](#)

1 en 1 is 2

De recente move van voorzitter Cerfontaine om in [een betaalde functie speciaal gezant van VWS, NVZ en NFU](#) voor het programma (Ont)regel de zorg van VWS te worden is één. Als ik daarbij de functieverandering van directeur Brugman optel dan zie ik daarin een duidelijke beweging richting minder of geen activistisch handelen van de Vereniging VVAA, althans onder leiding van Gerlach Cerfontaine. In zijn recent op persoonlijke titel aangenomen functie zal hij zonder enige twijfel herhaaldelijk in een conflict van plichten terecht komen. Waar VWS als regelgever en budget-bepaler en NVZ plus NFU als budgethouders belang hebben bij het handhaven van bepaalde regeldruk zal dat strijdig zijn met de belangen van de leden van de Vereniging VVAA. Die staan nadrukkelijk veel minder regeldruk voor.

Politiek

Het is ook zaak in deze kwestie politiek te denken, machtspolitiek om precies te zijn. D66 is regeringspartij en heeft er belang bij dat onder de huidige regering VWS niet in zwaar weer terecht komt door roerige zorgverleners. Cerfontaine kan gezien worden als een evidente representant van D66, zij het meestal in de schaduw, ook in die van zijn echtgenote Pia Dijkstra, Kamerlid voor D66. In 2003 was hij gevraagd als minister van economische zaken voor deze partij. Door hem als afgezant te benoemen kan VWS evident een mitigerende invloed uitoefenen op de omvang van het activisme betreffende het door zorgverleners willen schrappen van regels.

Terug in het hok?

Alles overziend zie ik meer in het terugtreden van Edwin Brugman als directeur van de Vereniging VVAA dan de berichtgeving op de website op het eerste gezicht lijkt. De ingreep in het bestuur van de Vereniging VVAA zie ik dan ook als machtspolitiek. Met het oogmerk om ervoor te zorgen dat zorgverleners naast de zorgkoepels ook bij de VVAA minder tot geen steun ervaren op een aantal cruciale non-materiële punten. Bij de pogingen tot afschaffen van artikel 13 van de zorgverzekeringswet (vrije artskeuze) en de aantasting van het beroepsgeheim met wetsvoorstel 33980 heeft het ministerie van VWS immers zeer gevoelige nederlagen geleden.

De huidige ontwikkelingen binnen dienen in mijn analyse dan ook gezien te worden in dat kader. Het is te hopen dat binnen de VVAA men zich bewust wordt van de uiterst negatieve effecten die het teleurstellen van haar leden met zich meebrengt.

W.J. Jongejan, 28 oktober 2019

Afbeelding van [wgbieber](#) via [Pixabay](#)